

Розділ 9

ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

К. І. Боровщук

студ. IV курсу

спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування»

Науковий керівник: к.е.н., доц. С. О. Нікола

ОЦІНКА РІВНЯ БЕЗПЕКИ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Питання, що стосуються безпеки і стабільності функціонування банку, а також захисту інтересів його клієнтів відносяться до найбільш актуальних та таких, що не мають простих рішень. Між тим, системних та систематичних заходів щодо цілеспрямованого управління банківською безпекою, ініційованих і підтриманих на вищому рівні управління банківським сектором в Україні, таких, що дозволяли б реалізувати механізм управління банківською безпекою на сьогодні проводиться замало. Економічна природа банку дає йому законодавче право надавати фінансові послуги, які, відповідно до законодавства, належать виключно до банківської діяльності [1].

Сьогодні банківська система України переживає складний період, реагуючи, як лакмус, на зміни в економічному та соціально-політичному середовищі країни. Скорочення економічної активності, торговельні дисбаланси спричинили девальвацію та прискорення інфляції. Така ситуація призвела до суттєвого погіршення основних банківських показників - прибутковість, проблемна заборгованість, обсяги відрахувань до резервів за активними операціями.

Протягом 2015-2017 рр. вітчизняна банківська система пройшла шлях очищення і до капіталізації. Проте, низка негативних явищ і процесів, які супроводжували діяльність банківської системи України впродовж 2014- 2015 рр. тривають дотепер, зокрема стримуючими факторами її подальшого ефективного розвитку залишаються відсутність прогресу в захисті прав кредиторів, значні обсяги проблемної заборгованості, домінування державних банків на ринку тощо.

У зв'язку з цим, завдання оцінювання рівня безпеки банківської системи України не втрачає своєї актуальності. Його вирішення створить інформаційне підґрунтя для визначення пріоритетних напрямів підвищення рівня безпеки та розробки адекватних механізмів захисту банків від реальних загроз. У даному дослідженні аналіз та оцінювання рівня безпеки банківської системи України проведено на основі підходу, наведеного у Методичних рекомендаціях Міністерства розвитку і торгівлі України щодо розрахунку рівня економічної безпеки України.

За результатами оцінювання безпеки банківської системи України в динаміці обґрунтовано, що для підвищення її рівня необхідно:

1) вжити заходів щодо запобігання подальшого негативного впливу таких реальних загроз, як: високий рівень (частка) проблемних кредитів; посилення дисбалансу довгострокових кредитів і депозитів; високий ступінь концентрації банківської системи України та зростання частки держави в банківському секторі; посилення впливу капіталу іноземних фінансових груп;

2) застосувати заходи щодо запобігання трансформації у реальні загрози таких загроз, як: зниження прибутковості банківської діяльності; зниження капіталізації банківської системи; зниження ліквідності; істотні коливання валютного курсу; різкий вплив залучених банками вкладів населення. Відповідні заходи запропоновано у роботі [2].

Потрібно розуміти, що дієвий рівень безпеки має складатися з трьох рівнів:

1) належний рівень превентивних заходів, тобто покращення роботи охоронюваних систем їх оновлення належне забезпечення новітніми технологіями та інше;

2) соціальний фактор - це робота проводиться з штатним та поза штатним персоналом в галузях збереження таємної та певної інформації яка має важливе значення для систем банківської безпеки;

3) обов'язкове дотримання норм законодавства без ухильне виконання всіх поставлених перед законом вимог відповідно в сфері банківської безпеки, дотримання гласних та не гласних правил ведення документацій та більш поглиблене та кваліфіковане здійснення заходів перевірок відносно систем безпеки всіх рівнів з обов'язковим систематичним контролем їх діяльності.

Не існує бездоганних систем забезпечення безпеки систем банківського контролю та управління. Сучасний стан рівня технічного та програмного розвитку надає можливість зловмисникам проникати на різні рівні банківських систем безпеки, але потрібно розуміти, що зменшення кількості прогалин та недоліків в забезпеченні безпеки банківських систем має значне місце в досягненні найбільш повного та бажаного результату щодо здійснення охоронюваних функцій тих чи інших банків (баз даних), чи без посередньо самої комерційної банківської інформації.

Загалом потрібно більше працювати у напрямку адаптації сучасних підходів і досвіду Європейських колег у дослідженнях та практичному застосуванні систем банківської безпеки. Так, розвиток суспільства вимагає сучасних підходів до вирішення сучасних проблем, так і питання безпеки банківських систем є стратегічним для держави, тому потребує використання актуальних сьогоднішню та дієвих підходів.

Список використаної літератури

1. Васильчишин О. Б. Економічна сутність фінансової безпеки банківської системи: проблема плюралізму підходів. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2017. № 28. С. 159-166.

2. Ларіонова К. Л., Хмиз О. М. Оцінка рівня безпеки банківської системи України. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2020. № 4, т. 1. С. 123-129.